

ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มตามแนวคิดแบบวิเคราะห์
ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมต่อพฤติกรรมทางอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสาวคณินิจ เนติประวัตติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-639-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019245

018745

117199669

EFFECTS OF TRAIT-AND-FACTOR GROUP CAREER COUNSELING
ON THE CAREER MATURITY OF MATHAYOM SUKSA FOUR STUDENTS

Miss Kanungnit Netiprawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-639-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม ตาม
แนวคิดแบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบ
สิ่งแวดล้อมต่อภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4

โดย   นางสาว คณิงนิจ เนติประวัตติ
ภาควิชา   จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โศตรจรัส

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรณราย ทวีพระประภา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โศตรจรัส)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัมพร ชงกิตติกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณินิจ เนติประวัติ : ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มตามแนวคิดแบบ
 วิเคราะห์ลักษณะบุคคล และองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 (EFFECTS OF TRAIT-AND-FACTOR GROUP CAREER COUNSELING ON
 THE CAREER MATURITY OF MATHAYOM SUKSA FOUR STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา :
 รศ.สุภาพรณ ไตรจรจรัส, 157 หน้า. SIBN 974-581-639-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มตามแนวคิด
 แบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมซึ่งจะมีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจนวิทยาคม จังหวัด
 อ่างทอง จำนวน 20 คน โดยสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม
 กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มตามแนวคิดแบบวิเคราะห์ลักษณะ
 บุคคลและองค์ประกอบสิ่งแวดล้อม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวม 15 ครั้ง โดยมีผู้วิจัย เป็น
 ผู้นำกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ ด้านความสามารถทางอาชีพของ
 ดร.จอห์น โอ ไครท์ส ซึ่งแปลเรียบเรียงและดัดแปลง โดย รองศาสตราจารย์ ดร.พรพราย
 ทรัพย์ประภา ใช้การวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest
 Control Group Design)

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพ จากการทดสอบ
 ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แสดงว่า
 กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มตามแนวคิดแบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและ
 องค์ประกอบสิ่งแวดล้อม มีคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพเพิ่มขึ้นและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .01

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา .....จิตวิทยา.....
 สาขาวิชา .....จิตวิทยาและการปรึกษา.....
 ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิติกร .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C043215 : MAJOR COUNSELING PSYCHOLOGY

KEY WORD : GROUP CAREER COUNSELING/CAREER MATURITY

KANUNGNIT NETIPRAWAT : EFFECTS OF TRAIT-AND-FACTOR GROUP CAREER
COUNSELING ON THE CAREER MATURITY OF MATHAYOM SUKSA FOUR STUDENTS.

THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.SUPAPAN KOTRAJARAS, 157 PP.

ISBN 974-581-639-6

The purpose of this research was to study the effects of Trait-and-Factor Group Career Counseling on the career maturity of Mathayom Suksa four students. The sample included Mathayom Suksa four students at Angthongpathamarotewithayakom School, Angthong. The subjects were assigned through purposive sampling into two groups, 10 students each for the total of 20 students. The experimental group participated in Trait-and-Factor Group Career Counseling, 2 sessions per week, for the total of 15 sessions of one hour each, led by the researcher. The instrument used in this research was The Career Maturity Inventory (Competence Test) constructed by Dr. John O. Crites and modified by Asso.Prof.Dr.Parnarai Sapayaprapa. The pretest-posttest control group design was used.

The data were analysed by the t-test. Results indicated that students participated in Trait-and-Factor Group Career Counseling showed greater increase significant at the .01 level in career maturity scores than those in the control group.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....จิตวิทยา
สาขาวิชา.....จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา.....2534

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณา อากตต่อศิษย์ ของ รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ความอบอุ่นและกำลังใจ ให้การปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ ศิษย์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณราย ทวีชะประภา ผู้จุดประกายแนวคิดในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทั้งยังได้อนุเคราะห์ให้ยืมและใช้แบบสำรวจภูมิภาวะทางอาชีพตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จนโครงร่างวิทยานิพนธ์เกิดขึ้น

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสรัจ โปธิแก้ว ผู้ประสิทธิ์ประสาทประสบการณ์กลุ่มที่มีค่าต่อการค้นคว้าวิจัยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบพระคุณ คุณนิตยา ธนวิบุรณพงศ์ และ คุณนวลจันทร์ เนติประวัติ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นธุระในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์และให้กำลังใจเสมอมา

ขอบพระคุณอาจารย์พิมลรัตน์ สภานุชาติ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

ขอบพระคุณอาจารย์แนะแนวโรงเรียนอังกทองปัทมโรจน์วิทยาคม และโรงเรียนธัญบุรี รวมทั้งชอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2534 ของทั้ง 2 โรงเรียนที่ให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอบพระคุณ พี่ น้อง สาขาจิตวิทยาการปรึกษา รุ่น 3 ทุกท่านที่ห่วงใยให้กำลังใจต่อผู้วิจัย และท้ายที่สุด กราบขอบพระคุณ พ่อ และ แม่ ที่ดูแล อนุเคราะห์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของลูกมาโดยตลอดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณิงนิจ เนติประวัติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	3
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	36
สมมติฐานการวิจัย	36
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	36
ขอบเขตการวิจัย	37
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	38
2 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	39
กลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
วิธีดำเนินการวิจัย	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
4 การอภิปรายผลการวิจัย	86
5 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก	105
ภาคผนวก ข	108
ประวัติผู้เขียน	157

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางแสดงคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพก่อนการทดลอง เพื่อ สุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เลือกเฉพาะ คะแนนที่ต่ำกว่า $\bar{X}$ (61.70)	40
2. ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (KR-20) ของแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ	42
3. ตารางแสดงค่าร้อยละของคะแนนการแจกแจงที่คาบเกี่ยวกัน ระหว่างแบบทดสอบความสามารถในการเลือกอาชีพแต่ละ ด้าน ของระดับเกรดที่อยู่ใกล้เคียงกัน	44
4. ตารางแสดงค่าความเที่ยงของแบบวัดด้านความสามารถทาง อาชีพ	46
5. ตารางแสดงโครงสร้างการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบ กลุ่มตามแนวคิดแบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบสิ่ง แวดล้อม	50
6. ตารางสรุปสาระการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม ตามแนวคิดแบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบสิ่ง แวดล้อม	57
7. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน จากแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ ครั้งทดสอบก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม	80
8. ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ คะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง	82
9. ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ คะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

- 10. ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ
คะแนนคุณภาพทางอาชีพ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test)
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง (Pretest)
และหลังการทดลอง (Posttest) 84

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
1. แผนภูมิแสดงวุฒิภาวะทางอาชีพในวัยรุ่น	6
2. แผนภูมิรูปแบบของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของ เกอแลต	28
3. กราฟเส้นตรงแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวุฒิภาวะ ทางอาชีพครั้งทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่ม ทดลอง และกลุ่มควบคุม	81

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย